МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виробничої (виконавської) практики

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальність В6 Перформативні мистецтва

спеціалізація В6.01 Сценічне мистецтво

освітньо-професійна програма «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»

Івано-Франківськ 2026

Методичні рекомендації затверджено на засіданні кафедри сценічного мистецтва і хореографії.

Протокол № 09 від 15 жовтня 2025 року

(оновлено: *протокол № 01 від 26 серпня 2026 року*)

Завідувач кафедри **Кукуруза Н. В.**

(підпис) *(прізвище та ініціали)*

Схвалено Науково-методична рада Навчально-наукового інституту мистецтв.

П*ротокол № 03 від 19 листопада 2025 року*

(оновлено: *Протокол № 01 від 28 серпня 2026 року)*

Голова **Макогін Г.В.**

(підпис) *(прізвище та ініціали)*

Затверджено та рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового інституту мистецтв, *протокол № 04 від 20 листопада 2025 року*.

Затвердження оновлено: *протокол №01 від 26 серпня 2026 року.*

© О. П. Федорків, 2026
© Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

1. Призначення методичних рекомендацій

Методичні рекомендації конкретизують порядок проходження виробничої (виконавської) практики та допомагають здобувачеві організувати власну роботу на всіх етапах – від входження в професійний театр до підготовки звіту, експлікації ролі та захисту результатів. Рекомендації розроблено на основі силабуса освітнього компонента ОК 10 «Виробнича (виконавська) практика».

Виробнича (виконавська) практика є завершальним етапом практичної підготовки магістра сценічного мистецтва і проходить у професійному театрі. Її центральним змістом є реальна виконавська робота, яка передбачає участь у репетиційному й постановочному процесах, робота над роллю або роллю-фрагментом, взаємодія з режисером, партнерами-актоами й творчими командами і виробничими цехами, а також професійний аналіз власного досягнутого результату.

Здобувач – повноправний учасник професійного процесу, який відповідально виконує творчу роботу, приймає вказівки керівника практики від бази практики, режисера, працює системно над роллю, фіксує результати у щоденнику практики.

Орієнтовні етапи виробничої (виконавської) практики:

Етап	Обсяг	Орієнтовний термін
1. Організаційний	10 год.	до виходу на сцену
2. Репетиційний	90 год.	1–2 тижні
3. Сценічно-постановочний	50 год.	3 тиждень
4. Звітно-аналітичний	30 год.	4 тиждень
Разом	180 год.	4 тижні

2. Організація проходження практики

Під час проходження виробничої (виконавської) практики здобувач діє в межах Силабусу з практики, індивідуального завдання, календарного графіка та правил, встановлених базою практики. Робочий час практиканта не має перевищує 40 годин на тиждень. Практика здійснюється під супроводом керівника практики від кафедри та керівника практики від бази практики у співпраці з режисером-постановником.

2.1. До початку практики здобувач має

- отримати направлення, програму практики та індивідуальне завдання;
- пройти необхідний інструктаж з охорони праці, техніки безпеки та правил поведінки в умовах повітряної тривоги;
- ознайомитися з календарним графіком і визначити, які результати потрібно систематично фіксувати;
- підготувати робочі матеріали для аналізу драматургії, ролі та репетиційного процесу.

2.2. На базі практики

- у визначений час прибути до театру, представитися керівникові практики від бази, поставити відмітку про прибуття в Направленні;
- узгодити індивідуальний графік із керівником практики та режисером-постановником;
- уточнити завдання щодо участі в репетиціях, читках, тренінгах, прогонах, постановочних роботах та, за можливості, вводі у виставу поточного репертуару;
- з’ясувати організаційні правила конкретного театру та неухильно їх дотримуватися, ознайомитися з правилами трудового колективу, інструкціями для працівників, правилами техніки безпеки, правилами поведінки під час повітряної тривоги;

• підтримувати робочий контакт із керівниками, ставити конкретні професійні запитання та враховувати надані рекомендації.

2.3. Принцип щоденної роботи

Після кожного робочого дня: зафіксувати в щоденнику фактично виконану роботу; окремо занотувати ключові зауваження режисера, власні творчі знахідки, труднощі, способи їх подолання та питання, які потребують консультації. Підготуватися до наступного дня.

3. Етап 1. Організаційний

Мета: організовано увійти в професійне середовище та підготувати умови для повноцінної роботи в репетиційному й постановочному процесі.

Послідовність дій здобувача

1. На настановчій конференції уважно ознайомитися з програмою практики, завданнями, критеріями оцінювання та формами звітності. За потреби поставити уточнювальні запитання керівникові від кафедри.
2. Перевірити наявність усіх документів: направлення, індивідуального завдання.
3. Пройти інструктажі та поставитися до них як до обов'язкової частини професійної підготовки.
4. Прибути на базу практики у визначений термін, представитися керівникові практики, оформити відповідні документи, з'ясувати порядок роботи.
5. Разом із керівником практики від бази практики та режисером-постановником узгодити індивідуальний графік: час репетицій, тренінгів, читок, прогонів та інших обов'язкових заходів.
6. Уточнити своє місце в постановочному процесі: вистава, роль або роль-фрагмент, творчі партнери, етап роботи, очікуваний результат.
7. Від першого дня вести щоденник, не відкладаючи записи на завершення тижня або всієї практики.

На цьому етапі здобувач має спілкуватися з працівниками театру коректно, дотримуючись професійної дистанції без фамільярності; не втручатися в організаційні рішення без доручення керівника, не брати на себе завдань, не узгоджених із керівниками практики, і своєчасно повідомляти про обставини, що можуть перешкоджати виконанню графіка. До завершення етапу має бути визначене робоче місце здобувача в постановочному процесі, погоджений графік роботи, чітко зрозуміле індивідуальне завдання, належно оформлений щоденник та забезпечена готовність до повноцінної репетиційної роботи.

4. Етап 2. Репетиційний

Метою репетиційного етапу є включення здобувача в реальний репетиційний процес, послідовне опрацювання ролі або роль-фрагмента, засвоєння логіки режисерської роботи та формування здатності самостійно приймати й реалізовувати творчі рішення в умовах колективної роботи.

4.1. Робота з драматургічним матеріалом

Під час читок і застольного періоду здобувач має бути уважним і брати помірну участь у процесі обговорення драматургічного матеріалу та режисерської концепції, фіксуючи основні положення запропонованого трактування. Паралельно він здійснює самостійний аналіз обставин дії, образу персонажа, його взаємозв’язків з іншими героями та функції в загальній структурі вистави. У процесі роботи здобувач визначає положення власного аналізу, які потребують уточнення або перевірки під час репетиційної взаємодії з режисером. Власне розуміння ролі має формуватися в діалозі з постановочною концепцією вистави.

4.2. Робота над роллю

Робота над роллю передбачає послідовне осмислення логіки поведінки персонажа, визначення його надзавдання та наскрізної дії. Здобувач має розкласти роль на основні події та етапи внутрішньої зміни персонажа, простежуючи їхній розвиток у межах вистави. Окрему увагу необхідно приділяти роботі з текстом: його підтексту, темпо-ритмічній організації, мовній характеристиці персонажа та логічним акцентам. Акторські прийоми й засоби мають добиратися відповідно до конкретних сценічних завдань і перевірятися безпосередньо в роботі. Після кожної репетиції доцільно фіксувати не лише виконані завдання, а й зміни, що відбулися в трактуванні або сценічному втіленні ролі, із зазначенням причин цих змін.

4.3. Робота з режисером і партнерами

Під час репетицій здобувач має уважно сприймати постановочні завдання та перевіряти запропоновані рішення у сценічній дії. У разі нерозуміння завдання його необхідно уточнювати шляхом професійного запитування, уникаючи особистого протистояння з режисером. Отримані корекції слід сприймати як частину професійного процесу та перевіряти їхню результативність практично. Партнерська взаємодія має будуватися на уважному слуханні, своєчасній реакції, точному виконанні мізансцен і відповідальності за спільний художній результат. У разі зміни мізансцени, тексту, темпо-ритму або способу виконання здобувач має оперативно зафіксувати нову домовленість і надалі послідовно її дотримуватис

4.4. Тренінги та обмін досвідом

Здобувач бере активну участь у тренінгах трупи, спільних розминках, відкритих заняттях і майстер-класах театру. За дорученням або попереднім погодженням із керівником він може демонструвати вправи та професійні прийоми, набуті під час навчання. Участь у таких формах роботи передбачає

також спостереження за професійними способами розв'язання акторських завдань різними виконавцями. Здобувач має визначати, які з побачених прийомів і підходів можуть бути доцільними для його власної виконавської практики.

В щоденнику фіксується:

вид і тривалість виконаної роботи;

етап роботи над роллю та конкретне завдання;

ключові зауваження керівника / режисера;

власні професійні спостереження, знахідки, труднощі та шляхи їх подолання;

питання, які потребують наступної консультації.

Простий перелік репетицій не вважається достатнім:. Щоденник має показувати професійну динаміку роботи над роллю та поступове опанування постановочного матеріалу

5. Етап 3. Сценічно-постановочний

Мета етапу – перевести напрацьований у репетиційному процесі матеріал на сценічний майданчик, адаптувати його до реального сценічного простору, узгодити індивідуальне виконання з партнерським ансамблем, режисерським задумом і технічними складовими вистави.

На цьому етапі здобувач працює в мізансценічній структурі вистави, дотримуючись визначених режисером просторових, пластичних, мовних і темпо-ритмічних рішень. Самовільна зміна погоджених мізансцен або способів взаємодії з партнерами не допускається. Особливу увагу слід приділяти функціонуванню сценічного образу в реальному просторі, його взаємодії зі світлом, звуком, костюмом, гримом, реквізитом та елементами сценографії.

У процесі прогонів здобувач має сприймати виставу як цілісну сценічну структуру, а не зосереджуватися виключно на виконанні окремої ролі. Важливо відстежувати партнерський ансамбль, темпо-ритм вистави та узгодженість власного фізичного й мовного малюнка із загальною жанрово-стилістичною концепцією постановки. Після кожного прогону доцільно фіксувати основні проблеми, виявлені під час роботи, та визначати конкретні способи їхнього усунення.

Робота з цехами театру

Сценічно-постановочний етап передбачає взаємодію здобувача з фахівцями сценографічного, костюмерного, гримерного, світлового та звукового цехів. Здобувач має не лише користуватися результатами їхньої роботи, а й усвідомлювати, як відповідні художні та технічні рішення впливають на спосіб існування персонажа в сценічному просторі.

У процесі підготовки до вистави необхідно з’ясувати функціональне призначення костюма, гриму, світлового та звукового оформлення, реквізиту й сценографічних елементів для конкретного сценічного образу. Окрему увагу слід приділяти технічним умовам пересування сценою, роботі з реквізитом, використанню костюма та взаємодії з просторовими й технічними елементами постановки. Робота з обладнанням і сценічним реквізитом здійснюється лише з дозволу та відповідно до вказівок відповідальних працівників. Здобувач зобов’язаний дотримуватися встановлених правил безпеки під час перебування на сценічному майданчику.

Прогони та генеральна репетиція

Під час прогонів здобувач працює без зупинки в логіці цілісної вистави, відтворюючи сценічну послідовність, мізансценічну організацію, темпо-ритм і

взаємодію з партнерами. Прогін не слід перетворювати на індивідуальне доопрацювання окремих елементів ролі поза межами режисерської системи вистави. Виявлені під час прогону неточності та проблеми фіксуються для подальшого опрацювання в процесі репетицій.

Генеральна репетиція має максимально наближатися до умов майбутнього показу. Здобувач працює в повному сценічному оформленні, дотримується встановленої організації сценічного процесу та враховує взаємодію всіх його складових – акторської гри, мізансцен, сценографії, костюма, гриму, світла, звуку, реквізиту й технічного забезпечення.

Результатом є органічне функціонування ролі в мізансценічній структурі вистави, узгодженість акторського матеріалу з партнерським ансамблем, темпо-ритмом, жанрово-стилістичними особливостями та технічним оформленням постановки. Здобувач має усвідомлювати взаємозв'язок художніх і виробничих компонентів сценічного процесу та розуміти послідовність формування цілісного сценічного результату.

6. Етап 4. Звітно-аналітичний

Мета етапу – систематизувати результати виконавської практики, завершити виконання індивідуального завдання, оформити необхідну документацію, осмислити набутий професійний досвід і підготуватися до відкритого захисту результатів практики.

Завершальна робота розпочинається з перегляду щоденника практики та перевірки повноти відображення основних видів виконаної роботи. Здобувач систематизовує накопичені матеріали відповідно до чотирьох етапів практики, узагальнює результати роботи над роллю та завершує письмову експлікацію, перевіряючи її відповідність структурі індивідуального завдання.

На основі матеріалів практики здобувач готує письмовий звіт обсягом 10–12 сторінок, у якому висвітлює зміст виконаної професійної роботи, характеризує основні етапи роботи над роллю, аналізує набуті навички, труднощі, що виникали в процесі практики, та способи їх подолання. Окрему увагу слід приділити результатам професійного розвитку та висновкам, сформованим на основі власного практичного досвіду.

Після завершення практики здобувач отримує характеристику та оцінку від керівника практики від бази практики. Підготовка до захисту передбачає опрацювання матеріалів звіту та формування короткого усного виступу, у якому послідовно висвітлюються: назва бази практики, характер виконаної роботи, особливості роботи над роллю, основні професійні результати та підсумкові висновки. За наявності відповідних матеріалів і за згодою керівництва театру до захисту можуть бути підготовлені фото- та відеоматеріали, що ілюструють участь здобувача у сценічно-постановочному процесі.

Важливо враховувати, що перелік відвіданих репетицій сам по собі не є звітом про практику. Звіт має відображати зміст професійної діяльності здобувача, результати виконаної роботи, проблемні ситуації та способи їх подолання, а також містити власні аналітичні висновки щодо набутого досвіду.

7. Індивідуальне завдання: письмова експлікація ролі

Письмова експлікація ролі є основним результатом індивідуального завдання та має відображати професійне осмислення здобувачем процесу створення сценічного образу в конкретній постановці.

Експлікація не є переказом драматургічного твору чи загальною характеристикою персонажа. Її зміст становить аргументований аналіз власної роботи над роллю: особливостей осмислення персонажа, вибору засобів

сценічної виразності, взаємодії з партнерами та режисерським задумом, а також способів реалізації образу в конкретних умовах постановки. У процесі підготовки експлікації здобувач узагальнює практичний досвід, співвідносить початковий задум із результатом сценічної роботи та визначає професійні здобутки й труднощі, виявлені під час практики.

Структура експлікації (в межах 10 сторінок)

Складова	Що має бути розкрито
1. Драматургічне підґрунтя	Автор, доба написання, жанрова природа твору, місце твору в афіші театру.
2. Постановочна концепція	Режисерське прочитання твору, надзавдання вистави, місце персонажа в її структурі.
3. Власне прочитання образу	Власне бачення персонажа, його надзавдання й наскрізна дія; зіставлення з режисерським трактуванням.
4. Динаміка образу	Логіка поведінки, вузлові події ролі, внутрішні зміни персонажа від зав'язки до фіналу.
5. Сценічне рішення	Мізансцени, пристосування та аргументація їх добору.
6. Мовний план ролі	Мовна характеристика, підтекст, темпо-ритм.

7. Взаємодія з творчою групою	Спільна робота з постановником і партнерами, а також із хореографом, художниками, гримером і цехами.
8. Особиста підготовка	Способи входження в роль перед репетицією, прогоном і показом.
9. Контекст	Співвіднесення власної інтерпретації з відомими сценічними прочитаннями цього образу або типу.
10. Підсумкова рефлексія	Досягнення, невдачі, професійні висновки.

При написанні експлікації ролі необхідно теоретичний матеріал опрацьовувати поступово, не писати весь текст наприкінці практики «з пам'яті». Кожну суттєву зміну в ролі пов'язувати з конкретним репетиційним досвідом, відокремлюючи режисерські вказівки від власних творчих висновків.

Обґрунтовувати вибір мовних, пластичних і психофізичних засобів через сценічне завдання.

8. Щоденник і звітність.

8.1. Щоденник практики

Щоденник є основним робочим документом здобувача. Його записи мають відображати реальну динаміку практики та бути підставою для підготовки звіту й самоаналізу.

Ведення щоденника практики

Щоденник практики необхідно заповнювати систематично, безпосередньо після фактичного виконання роботи. Кожен запис має містити дату та конкретний зміст проведеної діяльності. У щоденнику фіксуються участь у читках, репетиціях, тренінгах, прогонах, консультаціях, самостійна робота над роллю, а

також фіксуються вистави, репетиції гастролюючих театрів, які здобувач мав змогу бачити під час перебування на базі практики.

Окрім основного змісту роботи, доцільно занотовувати професійні спостереження, зауваження режисера, творчі знахідки та питання, що виникають у процесі роботи й потребують подальшого обговорення з керівником практики.

Не допускається формальне заповнення щоденника заднім числом або внесення одним записом відомостей про кілька днів практики. Після завершення практики щоденник подається керівникам практики для перевірки та підпису.

8.2. Звіт про проходження практики

Звіт про проходження практики має відображати зміст професійної діяльності здобувача, результати роботи та набутий під час практики досвід. Рекомендується дотримуватися такої структури звіту.

У першому розділі подаються загальні відомості про базу практики**:** повна назва театру, особливості його структури та репертуарного профілю, а також склад творчої групи, з якою працював здобувач.

У другому розділі розкривається зміст виконаної роботи за чотирма етапами практики з урахуванням конкретних завдань і результатів кожного етапу.

Третій розділ присвячується роботі над роллю або роллю-фрагментом**.** У ньому характеризуються використані акторські прийоми й технології, особливості взаємодії з режисером та партнерами, а також творчі завдання, які здобувачеві вдалося вирішити в процесі роботи.

У четвертому розділі здійснюється аналіз набутого професійного досвіду. Здобувач визначає основні результати практики, характеризує труднощі, що виникали під час роботи, та аналізує способи їх подолання.

Завершується звіт висновками та пропозиціями щодо організації практики, сформульованими на основі власного професійного досвіду.

За наявності до звіту можуть додаватися додаткові матеріали, зокрема театральні програмки, фотоматеріали, посилання на відеозаписи прогонів та інші матеріали, що підтверджують виконану роботу. Використання фото- та відеоматеріалів здійснюється з дотриманням установлених театром правил.

Обсяг і оформлення звіту: 10–12 сторінок формату А4; шрифт Times New Roman, 14 кегль; міжрядковий інтервал – 1,5; поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Сторінки звіту нумеруються; номер на титульній сторінці не проставляється.

Після завершення практики здобувач подає комплект звітної документації, до якого входять:

– щоденник практики з календарним графіком і щоденними записами, підписаний керівниками практики;
– звіт про проходження практики;
– індивідуальне завдання – письмова експлікація ролі або ролі-фрагмента;
– характеристика від керівника практики від бази практики з оцінкою за стобальною шкалою, підписом і печаткою закладу.

9. Професійна поведінка, етика та безпека

9.1. Професійна етика

Під час проходження практики здобувач зобов’язаний дотримуватися правил внутрішнього розпорядку театру та вимог постановочної дисципліни, репетиційного графіку, поважати режисера, партнерів, працівників театральних цехів та інших учасників творчого процесу.

Важливо відповідально ставитися до спільного художнього результату, дотримуватися професійної субординації та конструктивно вирішувати творчі розбіжності, не допускаючи їх перетворення на особисті конфлікти.

Робочі матеріали, а також фото- та відеозаписи репетиційного процесу не можуть поширюватися без відповідного дозволу театру. У процесі підготовки звітної документації здобувач має дотримуватися авторських і суміжних прав, а також вимог академічної доброчесності.

9.2. Охорона праці та безпека на сцені

Під час проходження практики здобувач зобов’язаний виконувати вимоги проведених інструктажів та локальні правила безпеки, установлені базою практики. Використання сценічного обладнання, технічних приладів, механізмів та іншого інвентарю допускається лише з дозволу та після відповідного інструктажу.

Під час роботи з костюмом, гримом, освітлювальним і звуковим обладнанням, реквізитом та іншими сценічними елементами необхідно дотримуватися вимог відповідальних працівників театру. У разі виникнення небезпечної ситуації здобувач має негайно припинити виконання відповідної дії та повідомити відповідальну особу.

В умовах повітряної тривоги здобувач діє відповідно до правил, установлених базою практики, та вимог проведеного інструктажу.

9.3. Відвідування та пропуски

Присутність на базі практики відповідно до затвердженого календарного графіка є обов'язковою. У разі пропуску робочого дня здобувач повинен своєчасно повідомити керівників практики про обставини, що перешкоджають участі в роботі.

Пропущені дні, за необхідності, відпрацьовуються до подання звітної документації за попереднім погодженням із керівником практики від бази. Порядок такого відпрацювання визначається з урахуванням виробничого графіка театру та можливості виконання передбачених програмою практики завдань.

10. Політика оцінювання

Оцінювання виробничої (виконавської) практики здійснюється на основі європейської шкали ECTS з відповідним перерахунком рейтингових показників до нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в традиційну систему за національною шкалою. З метою підвищення ефективності оцінювання практики розроблено критерії оцінювання здобутків.

Підсумкова оцінка формується з двох блоків: робота на базі практики – 60 балів; звітність і захист – 40 балів. Підсумковий контроль – диференційований залік.

Компонент	Максимум	Що демонструє здобувач
Проходження інструктажу, своєчасне прибуття	5	організованість і дотримання вимог
Систематичність і повнота виконання програми	20	реальна участь у всіх передбачених видах

		роботи, підтверджена щоденником
Характеристика керівника від бази	25	якість професійних знань, умінь, практичних навичок і ставлення до роботи
Професійна етика та постановочна дисципліна	10	коректна поведінка і відповідальність у творчому колективі
Щоденник	8	системність професійної фіксації
Звіт	10	аналітичне осмислення практики
Експлікація ролі	12	аргументованість творчої інтерпретації та самоаналіз
Усний захист	10	здатність чітко представити й обґрунтувати результати

Відповідність рейтингових показників успішності здобувачів вищої освіти європейським оцінкам ECTS подано в таблиці 1.

Таблиця 1.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики
90–100	A	5 – відмінно
80–89	B	4 – добре

70–79	C	4 – добре
60–69	D	3 – задовільно
50–59	E	3 – задовільно
26–49	FX	2 – незадовільно (з можливістю повторного складання)
1–25	F	2 – незадовільно (з обов’язковим повторним курсом)

Підсумковий чек-лист здобувача

Контрольний момент	Що має бути готово
До початку практики	отримані направлення, програма, щоденник, індивідуальне завдання; пройдений інструктаж.
Перший день на базі	узгоджено графік; визначено роль / роль-фрагмент і місце в постановочному процесі.
Наприкінці кожного дня	щоденник заповнений; зафіксовано завдання, зауваження, зміни, власні висновки.
Наприкінці 2-го тижня	є цілісний матеріал роботи над роллю
Перед прогонами	узгоджені мізансцени, текст, темпо-ритм і взаємодія з партнерами.
Під час сценічно-постановочного етапу	враховано костюм, грим, світло, звук, сценографію та вимоги цехів.
У фінальний тиждень	завершено експлікацію; систематизовано записи; підготовлено звіт і отримано характеристику.

Перед захистом	документи оформлені; усталено коротке усне представлення результатів; фото/відео підготовлені лише за наявності дозволу.

Успішне проходження виробничої (виконавської) практики має своїм результатом виконане індивідуальне завдання, сформований досвід самостійної виконавської роботи в умовах професійного театру – від входження в постановочний процес до сценічного результату та його професійного осмислення та позитивний захист практики в навчальному закладі.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Арто А. Театр і його двійник : есеї / пер. з фр. О. Миколайчука. Львів : Видавництво Жупанського, 2021. 280 с.
2. Борис І. О., Фєвральова С. В. Методика викладання акторської майстерності на прикладі практичного досвіду експериментальної майстерні театральних досліджень (ЕКМАТЕДОС) // Pedagogical Sciences: Theory and Practice. 2025. № 2.
3. Борис І. Таїнство творіння актора та режисера : науково-дослідницька монографія. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 224 с.
4. Владимирова Н. Історія театру Західної Європи і США : навчальний посібник. Київ, 2024. 203 с.
5. Гордєєв С. Педагогіка сучасного українського театру: на шляху до художнього синтезу. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. 2022. Вип. 63. С. 91–107. DOI: 10.34064/khnum1-63.05.
6. Грицан Н. Техніка сценічного мовлення : навчально-методичний посібник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. 296 с.
7. Йонеско Е. Антологія театру : вибрані п'єси. Київ : Дух і Літера, 2019. 544 с.

8. Мейснер С., Лонгвел Д. Сенфорд Мейснер про акторську професію. Івано-Франківськ : Василь Рогів, 2023. 236 с.
9. Сванідзе Л., Левицький В., Венгер О. Використання основ режисерської майстерності Леся Курбаса у підготовці майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія». 2023. Т. 9, № 3. С. 54–62. DOI: 10.52534/msu-pp3.2023.54.
10. Camilleri F. Evolving landscapes of performer training in the twenty-first century. Theatre, Dance and Performance Training. 2026. Vol. 17, № 1. P. 5–24. DOI: 10.1080/19443927.2026.2652839.
11. Stamatiou E. Pierre Bourdieu and actor training: towards decolonising and decentering actor training pedagogies. Theatre, Dance and Performance Training. 2022. Vol. 13, № 1. P. 96–114. DOI: 10.1080/19443927.2021.1943509.

Додаткова література

12. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману» : навчальний посібник. 2-ге вид., випр. і доповн. Київ : Ліра-К, 2016. 304 с.
13. Біль Р. Виховання акторської харизми : методичний посібник. Вінниця : Нова Книга, 2013. 232 с.
14. Брук П. Жодних секретів: думки про акторську майстерність і театр. Львів : Сучасність, 2005. 160 с.
15. Дідро Д. Парадокс про актора. Київ : Мистецтво, 1966. 146 с.
16. Донченко Н. П. Режисура та акторська майстерність : навчальний посібник. Київ, 2006. 260 с.
17. Життя і творчість Леся Курбаса / упоряд., наук. ред. Богдан Козак. Львів ; Київ ; Харків : Літопис, 2012.
18. Заворотній О. Т., Лопандя В. М. Психофізична техніка та тренінг актора : навчальний посібник. Рівне : РДГУ, 2006. 270 с.
19. Курбас Лесь. Філософія театру / упоряд. Микола Лабінський. Київ : Основи, 2001. 917 с.
20. Паві П. Словник театру / пер. з фр. М. Якуб'яка. Львів, 2006. 640 с.
21. Пансо В. Праця і талант у творчості актора / переклад з рос. Львів, 2014. 276 с.
22. Саксаганський П. Моя праця над роллю. Київ : Мистецтво, 1937.

23. Черкашин Р. О. Художнє слово на сцені. Київ : Вища школа, 1989. 327 с.

Нормативні документи

1. Закон України «Про вищу освіту». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text
2. Закон України «Про театри і театральну справу». https://zakon.rada.gov.ua/go/2605-15
3. Положення про організацію та проведення практики у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://surl.li/lzjrfn
4. Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в КНУВС імені Василя Стефаника https://surli.cc/caszlv

Електронні ресурси

1. «Кіно-Театр» : науковий журнал Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: https://ktm.ukma.edu.ua/
2. «Просценіум». URL: https://proscaenium.lnu.edu.ua/
3. Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство : фахове видання Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: https://visnyk-art-pu.wixsite.com/visnyk-art-pu-if-ua
4. Електронна бібліотека «Культура України» Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. URL: https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=294
5. Платформа дистанційного навчання університету D-Learn. URL: d-learn.pnu.edu.ua
6. Academia.edu – платформа обміну науковими публікаціями. URL: https://www.academia.edu/